

Sygn. akt II CSK 327/13

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z wniosku J. W.
przy uczestnictwie E. R. i K. W.
o leczenie w szpitalu psychiatrycznym K. W. bez wymaganej zgody,
na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 9 stycznia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
oraz uczestniczki potępowania E. R.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 11 lutego 2013 r., sygn. akt XII Ca [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i oddala
wniosek pełnomocnika uczestnika postępowania K. W.
o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej
z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Pełnomocnik wnioskodawczyni J. W. i uczestniczki postępowania E. R. w skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł. Z dnia 11 lutego 2013 r. wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania opart na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Szczegółowa analiza uzasadnienia wniosku nie pozwala na stwierdzenie, że powołana przesłanka została wykazana.

Potrzeba wykładni przepisów prawnych występuje, jeżeli co do konkretnego przepisu prawnego brak jednolitej lub utrwalonej judykatury. Tymczasem zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego, ze względu na to, że umieszczenie chorego w szpitalu bez jego zgody na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. Nr z 2011 r., Nr 231, poz. 1375 ze zm.) wiąże się z odstępstwem od zasady swobodnego podejmowania decyzji co do potrzeby i sposobu leczenia oraz stanowi drastyczną ingerencję w sferę wolności i nietykalności osobistej człowieka, przepisy stanowiące podstawę takiej decyzji podlegają wykładni restrykcyjnej i mogą być stosowane tylko dla ochrony zdrowia i praw tych osób, jeżeli jest to dla osiągnięcia tego celu niezbędne (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 1996 r., II CRN 81/96,

OSNC 1996, Nr 12, poz. 164, z dnia 12 lutego 1997 r., II CKU 72/96, OSNC 1997, nr 6-7, poz. 84, z dnia 16 kwietnia 2009 r., I CSK 402/08, nie publ., z dnia 22 kwietnia 2010 r., V CSK 384/09, nie publ. i z dnia 22 lipca 2010 r., I CSK 234/10, niepubl.). W szczególności należy podkreślić, że celem zastosowania takiego środka nie może być ochrona innych przed uciążliwym zachowaniem chorego, a o potrzebie umieszczenia w szpitalu nie świadczy także to, że jego zachowanie rażąco odbiega od społecznych oczekiwań (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 2011 r., IV CSK 483/10, OSNC 2012, Nr 1, poz. 12 i z dnia 13 czerwca 2013 r., IV CSK 126/13, nie publ.). Skarżące nie przytoczyły argumentów na rzecz tezy, że ten kierunek wykładni przepisów jest oczywiście błędny lub kontrowersyjny, ani też nie powołały rozstrzygnięć, które wskazywałyby na istnienie w tym zakresie rozbieżności w orzecznictwie.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Wniesiona z naruszeniem art. 132 k.p.c. odpowiedź na skargę kasacyjną, a więc nie doręczona przeciwnikowi procesowemu, podlegała zwrotowi i nie wywołała żadnych skutków procesowych. Załączony do akt dowód doręczenia w późniejszym terminie odpowiedzi na skargę kasacyjną nie sanuje wspomnianego uchybienia i nie niweczy skutku, jakim jest zwrot odpowiedzi na skargę kasacyjną. Mając to na względzie nie było podstaw do przyznania pełnomocnikowi uczestnika postępowania K. W. kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, skoro pismo z dnia 21 maja 2013 r. nie jest - wbrew jego nazwie - odpowiedzią na skargę kasacyjną. Zgodnie z utrwaloną praktyką (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2002 r., III CKN 805/98. OSNC 1999, nr 4, poz. 79) w postępowaniu kasacyjnym, z braku innych czynności z zakresu zastępstwa procesowego przysługują koszty za złożenie odpowiedzi na skargę kasacyjną.

aw

jw